

VAN KERNDOELEN EN KENNISBASIS TOT IN DE KLAS

- Nationale Conferentie Schrijfonderwijs PO - VO
- Gouda, vrijdag 10 april 2026

Ilse van der Palen 13 jaar

Maandag 20 juli.
onderweg veel regen
en geen spatje zon.
toen we op de camping aankwamen waren
er twee meisjes. een van
9 en een van 6 jaar. ze
heten krista en ingrid.
we speelden elke dag
met elkaar. krista, ingrid,
anke en ik gingen bijna
elke morgen samen
broodjes halen. na
het eten gingen we
samen zanden poetsen.
we hadden van alle-
handen uitstapjes
gemaakt zoals:

Linda Moonen 8 jaar

DE KEMPEL
HOGESCHOOL VOOR LERAREN

Afdrukken

DE KEMPEL
HOGESCHOOL VOOR LERAREN

Karakteristiek

Kenmerken van het leergebied Nederlands

In het leergebied Nederlands worden leerlingen gestimuleerd om zich te ontwikkelen tot taalcompetente burgers die kunnen deelnemen aan een geletterde samenleving, waarin mensen met verschillende talen en achtergronden samenleven. Aangezien het Standaardnederlands in Nederland de gemeenschappelijke taal is, draagt de beheersing van deze taal bij aan de kansengelijkheid van leerlingen, in hun dagelijks leven en in het onderwijs. Leerlingen ontwikkelen in het leergebied Nederlands een samenhangend geheel aan kennis, vaardigheden en houdingen op het gebied van communicatie, taal en literatuur.

Definitieve conceptkerndoelen Nederlands (SLO, 2025)

DE KEMPEL
HOGESCHOOL VOOR LERAREN

Kerndoelen

Primair onderwijs en speciaal onderwijs

Domein	Overkoepelend
Kerndoel 1	**De school stimuleert de taalcompetentie van leerlingen** A Taal- en leesomgeving B Taal in de leergebieden

Overzicht kerndoelen

- stimuleren van de durf om te spreken en te schrijven;

Domein	Communicatie
Kerndoel 2	**De leerling begrijpt teksten** A Luisteren en lezen met begrip B Luisteren en lezen met diep begrip C Bronnen verkennen
Kerndoel 3	**De leerling produceert teksten** A Doelgericht spreken en schrijven B Creatief taal gebruiken C Schrijven om te leren
Kerndoel 4	**De leerling voert gesprekken** A Doelgericht gesprekken voeren B Gesprekken voeren om te leren
Kerndoel 5	**De leerling ontwikkelt zich als bewuste taalgebruiker** A Reflecteren op taalactiviteiten

Kerndoel 3

De leerling produceert teksten
A Doelgericht spreken en schrijven
B Creatief taal gebruiken
C Schrijven om te leren

Domein	Taal
Kerndoel 6	**De leerling toont inzicht in taal als systeem** A Vorm en betekenis beschouwen B Spelling, formulering en interpunctie
Kerndoel 7	**De leerling verkent het gebruik van taal** A Talige identiteit B Taalvariatie en taalverandering

Domein	Literatuur
Kerndoel 8	**De leerling doet ervaring op met literatuur** A Leesvoorkeur B Waarde van literatuur
Kerndoel 9	**De leerling toont inzicht in literatuur** A Verhalende teksten B Literaire genres

DE KEMPEL
HOGESCHOOL VOOR LERAREN

Kerndoel 3 De leerling produceert teksten.

3A De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context.

Het gaat hierbij om:

- hanteren van een passende aanpak;
- in eigen woorden verwerken van informatie uit verschillende bronnen tot een gestructureerde tekst met bronvermelding;
- inzetten en uitbreiden van kennis over de vorm van teksten: tekstsoorten, tekststructuren, verteltechnieken;
- schrijven op letter-, schrift- en tekstniveau met een leesbaar handschrift en typschrift, en verstaanbaar spreken;
- reviseren van de tekst met het oog op doelgerichte communicatie: taalgebruik en taalverzorging.

3B De leerling gebruikt taal op een creatieve manier.

Het gaat hierbij om:

- verkennen van creatief taalgebruik van anderen in literaire en zakelijke teksten;
- verwoorden van eigen ideeën, gedachten, ervaringen, gevoelens en fantasieën;
- experimenteren met klanken, woorden, zinnen, literaire genres, taalregels, taalconventies en visuele vormen;
- waarderen van creatief taalgebruik.

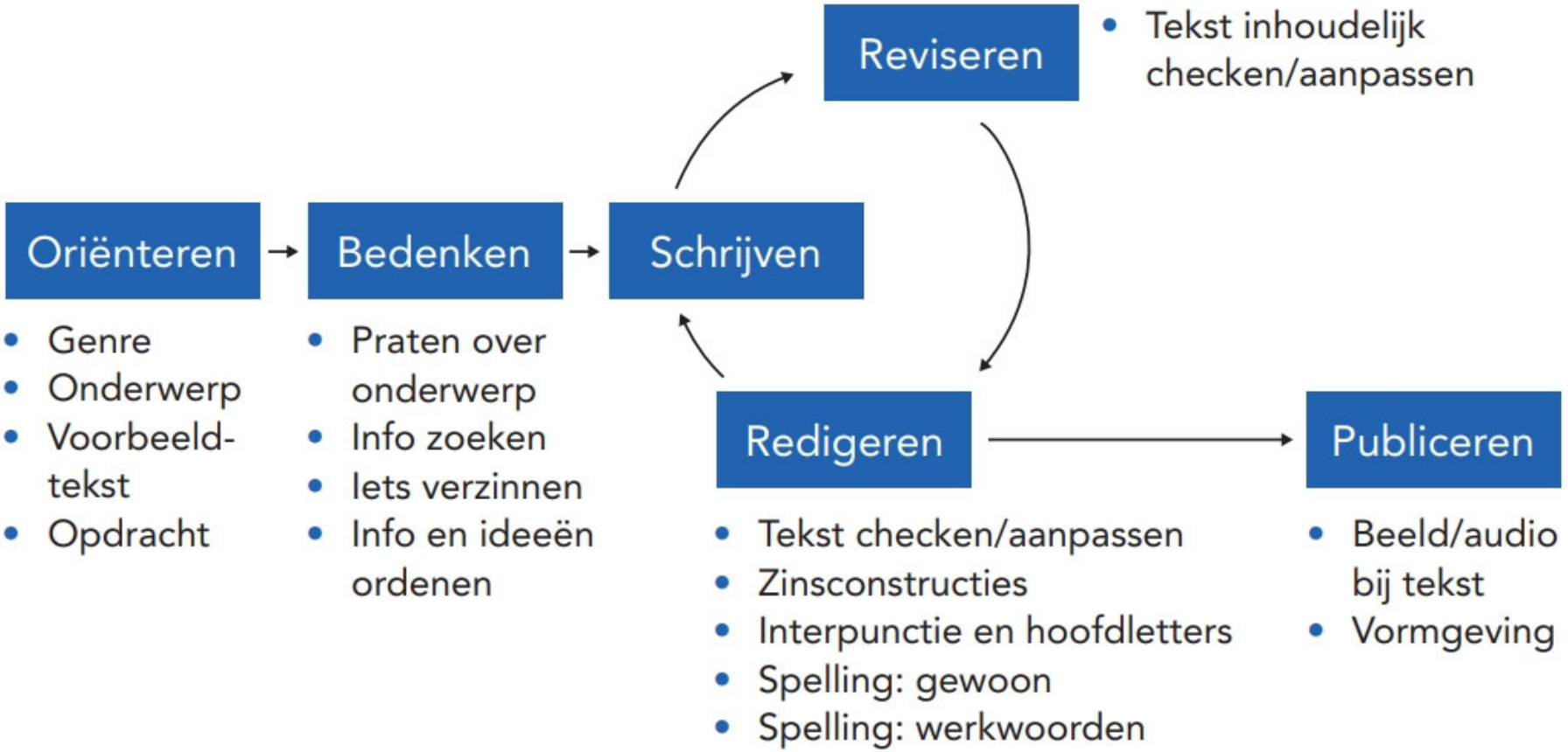

3C De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen.

Het gaat hierbij om:

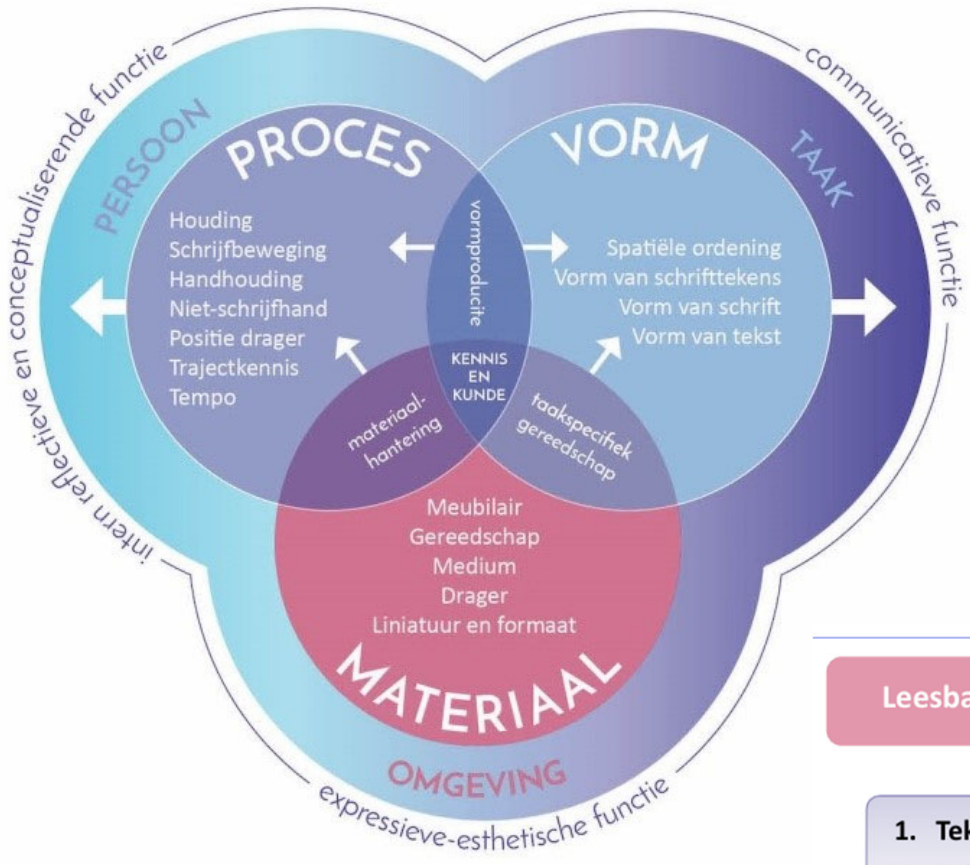
- weergeven van hoofd- en bijzaken, indrukken en vragen bij gelezen, bekeken of beluisterde inhoud;
- samenvatten van gelezen inhoud;
- verwoorden, onderbouwen en ordenen van gedachten, verworven inzichten en kennis in een tekst of schema;
- inzetten en uitbreiden van school- en vaktaal;
- schrijven op letter-, schrift- en tekstniveau met een leesbaar handschrift en typschrift.

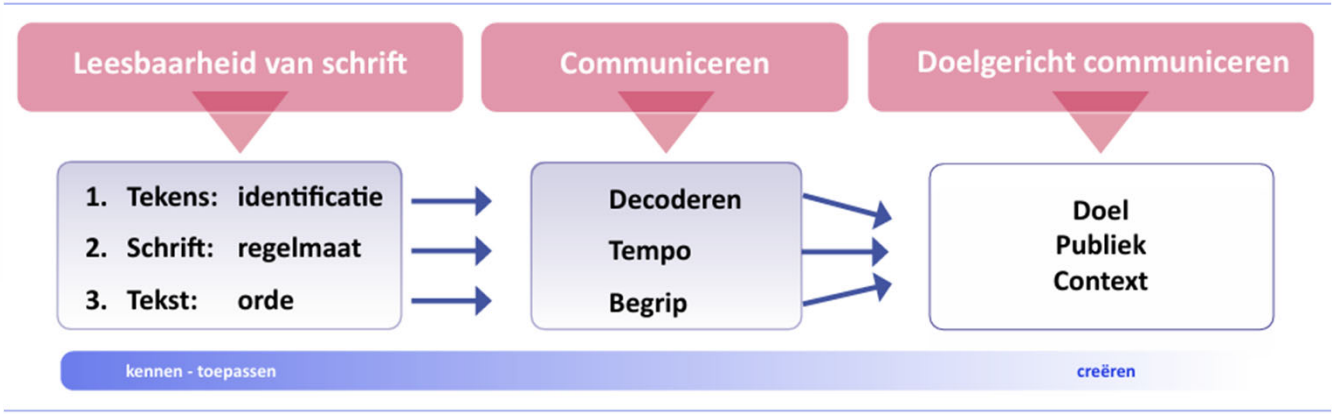

Figuur 16 Het schrijfproces (De Lint, 2023)

Bron: Vaessen-Moonen, L. (2025). Door taal de wereld ontmoeten.

Bron: Kooijman-Thomson, 2025

Figuur 3: Model leesbaarheid van schrift

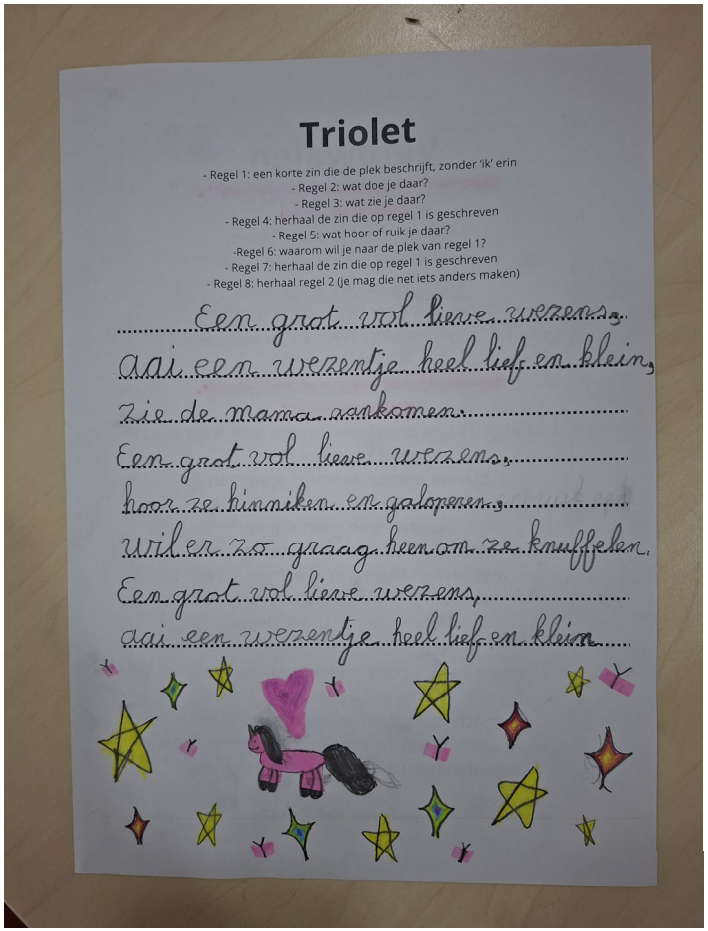
HERIJKTE KENNISBASIS NEDERLANDS

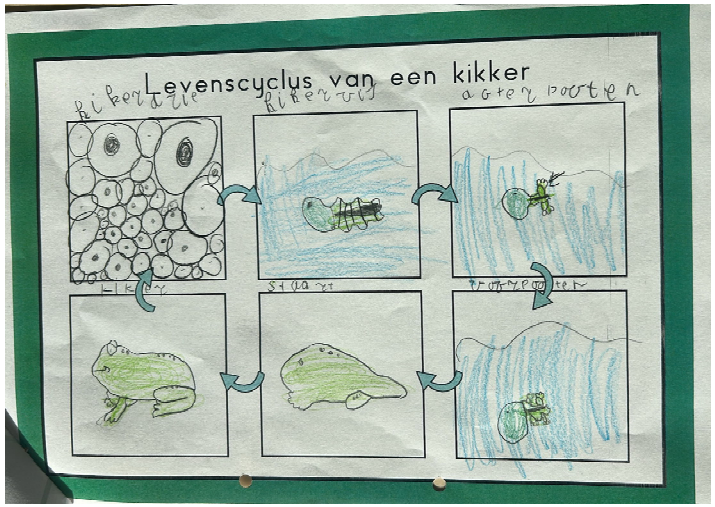
- Structuur van de kerndoelen
- Schriftonderwijs onderdeel van kennisbasis Nederlands, kernconcept 3
- Kernteam Nederlands en advieskring: vakexperts en leraren uit beide vakgebieden

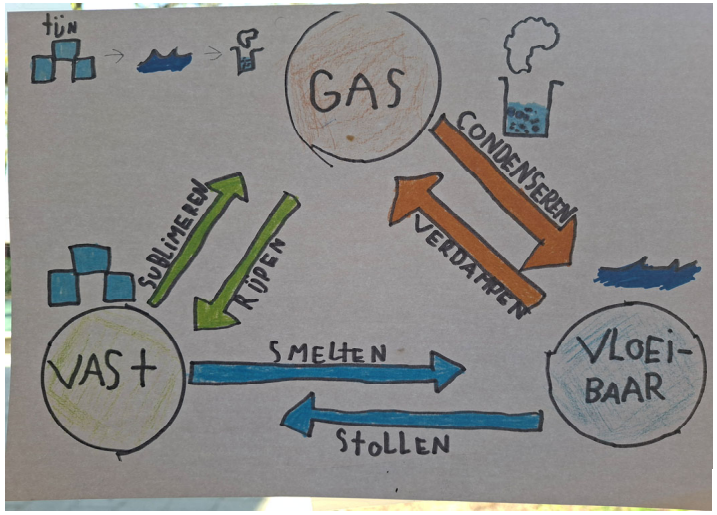

DE KEMPEL
HOGESCHOOL VOOR LERAREN

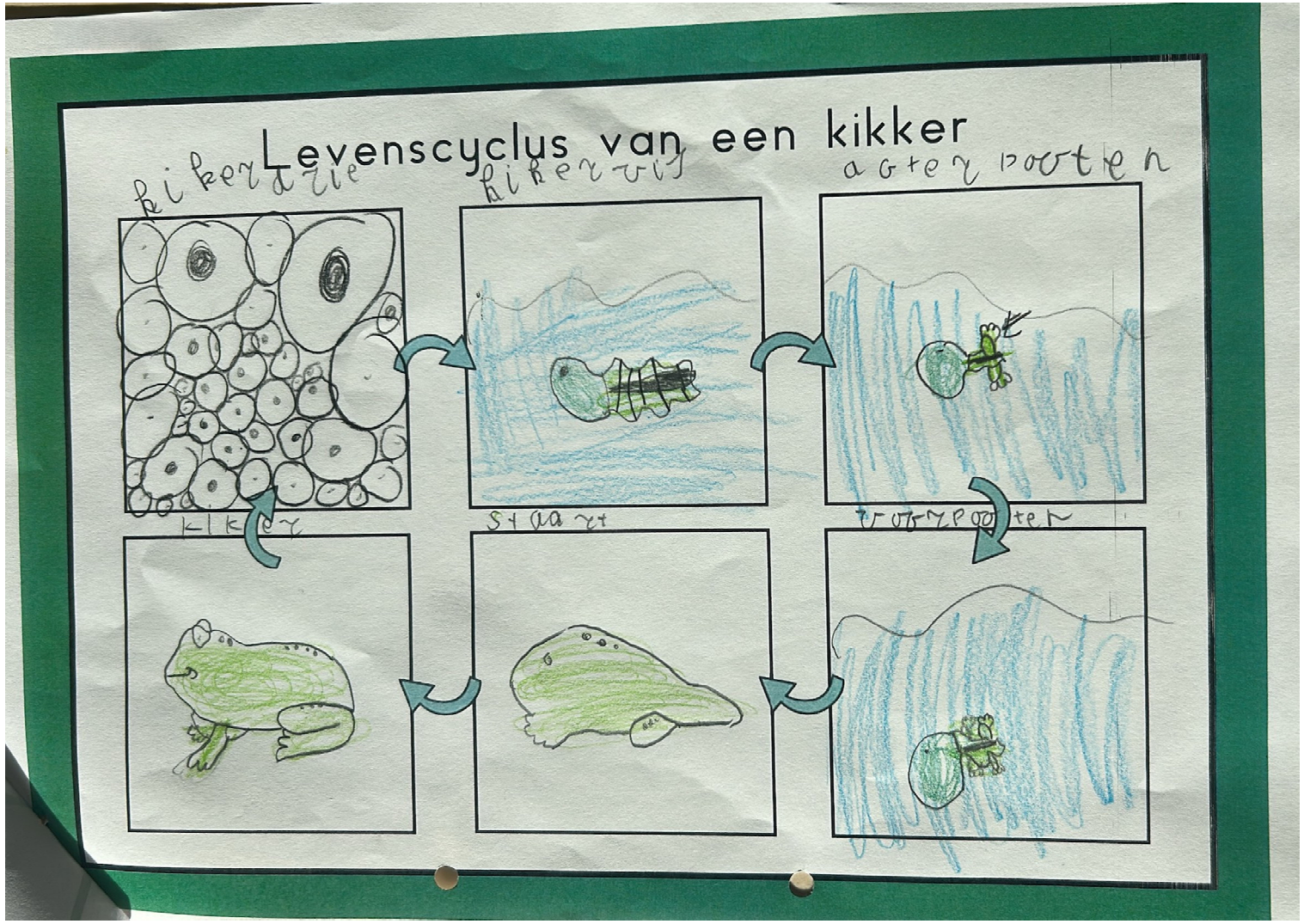
PRAKTISCHE VOORBEELDEN OP DE BASISSCHOOL

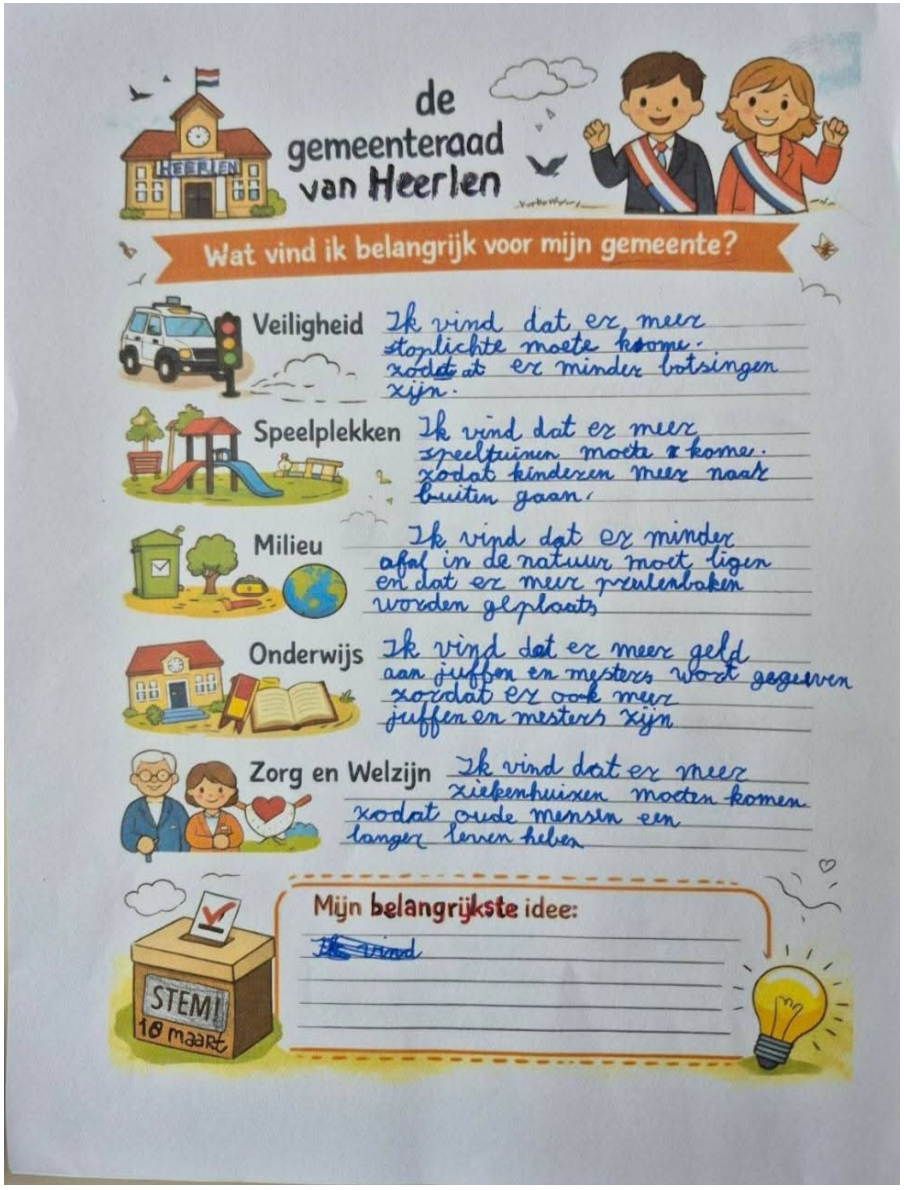

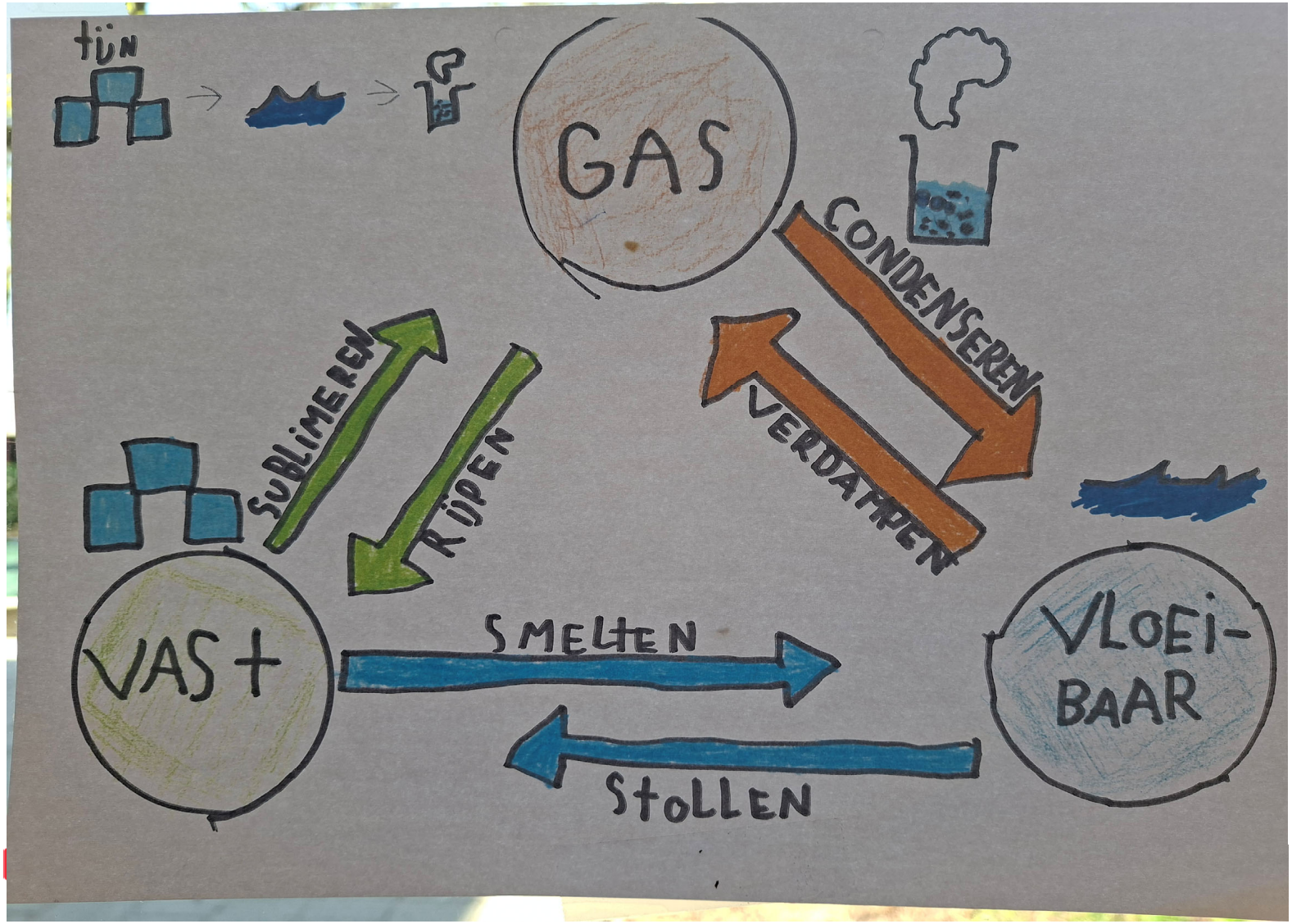

DE KEMPEL
HOGESCHOOL VOOR LERAREN

de gemeenteraad van Heerlen
HEERLEN
Wat vind ik belangrijk voor mijn gemeente?
Veiligheid
Ik vind dat er meer stoplichte moete komme. zodat at er minder botsingen xijn.
Speelplekken
Ik vind dat er meer speeltuinen moete komen. zodat kinderen meer naar buiten gaan.
Milieu
Ik vind dat er minder afal in de natuur moet ligen en dat er meer prullenbaken worden geplaatst
Onderwijs
Ik vind dat er meer geld aan juffen en mesters word gegeven zodat er ook meer juffen en mesters xijn
Zorg en Welzijn
Ik vind dat er meer ziekenhuizen moeten komen zodat oude mensen een langer leven hebben
Mijn belangrijkste idee:
Ik vind
STEM!
18 maart

DE KEMPEL
HOGESCHOOL VOOR LERAREN

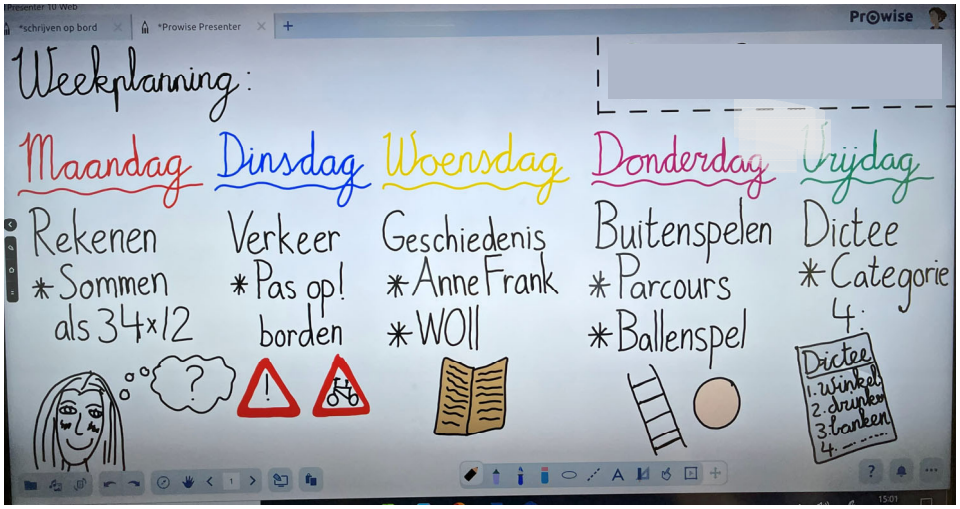
Triolet

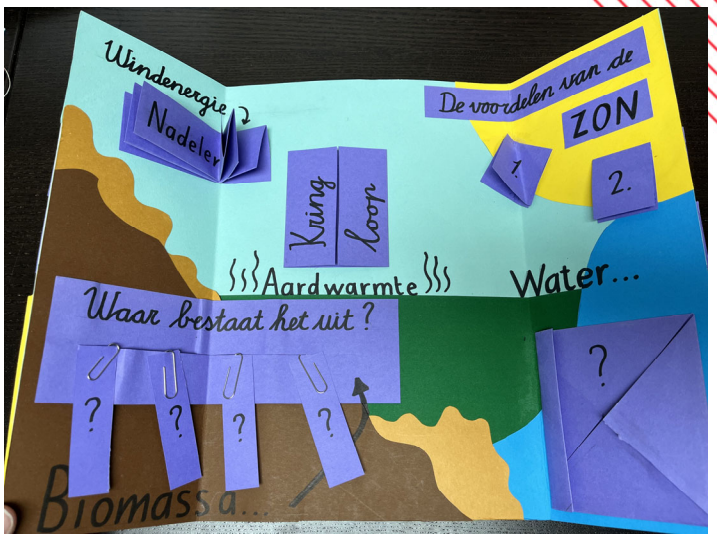
- Regel 1: een korte zin die de plek beschrijft, zonder 'ik' erin
- Regel 2: wat doe je daar?
- Regel 3: wat zie je daar?
- Regel 4: herhaal de zin die op regel 1 is geschreven
- Regel 5: wat hoor of ruik je daar?
-Regel 6: waarom wil je naar de plek van regel 1?
- Regel 7: herhaal de zin die op regel 1 is geschreven
- Regel 8: herhaal regel 2 (je mag die net iets anders maken)

Een grot vol lieve wezens,
aai een wezentje heel lief en klein,
zie de mama aankomen.
Een grot vol lieve wezens,
hoor ze hinniken en galoperen,
wil er zo graag heen om ze knuffelen.
Een grot vol lieve wezens,
aai een wezentje heel lief en klein.

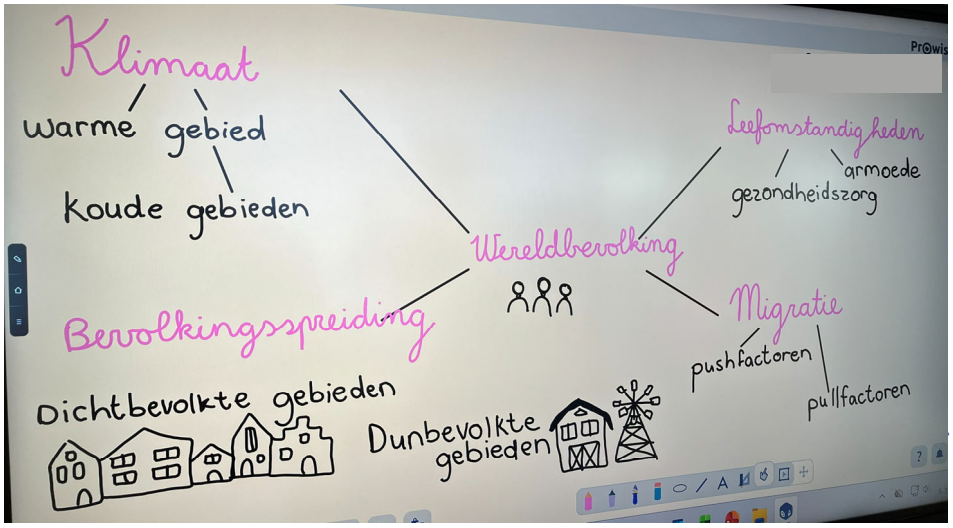

PRAKTISCHE VOORBEELDEN OP DE PABO

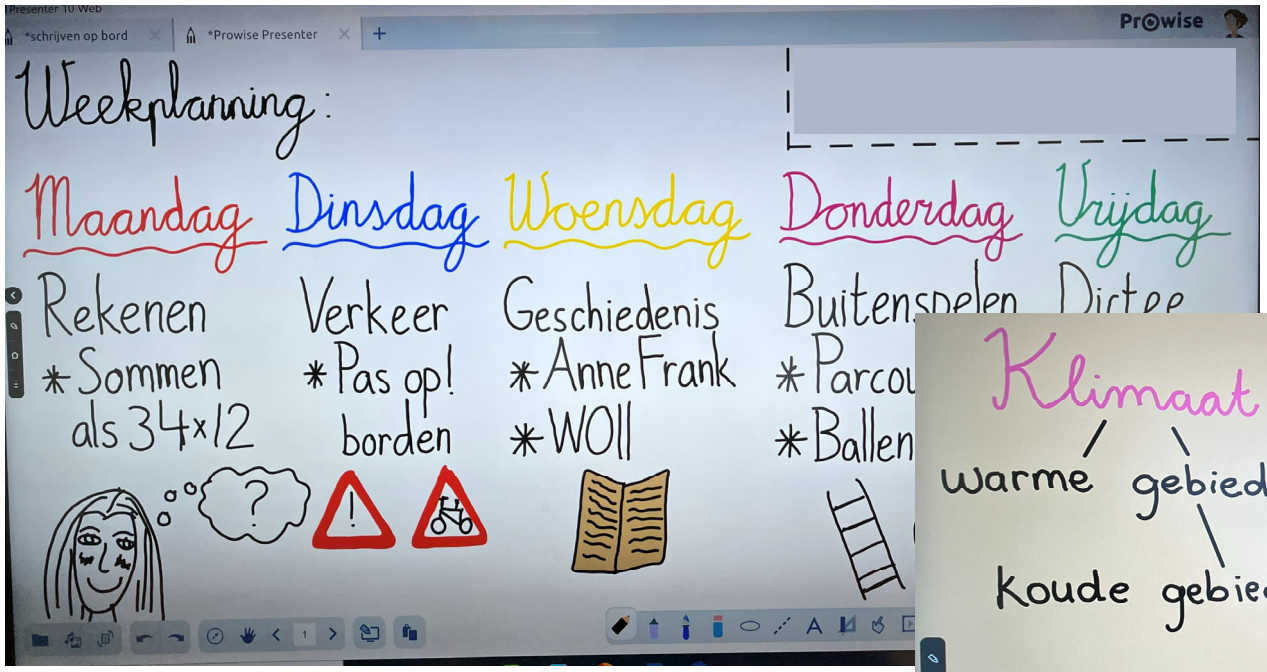

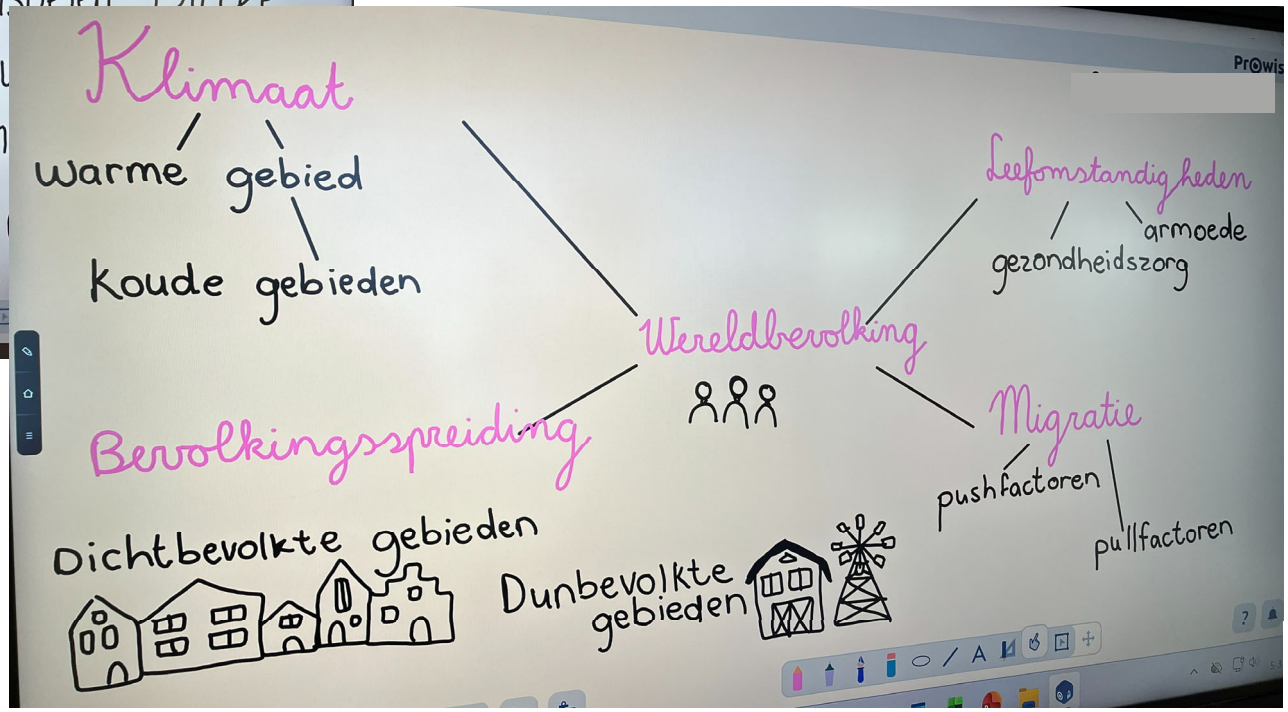

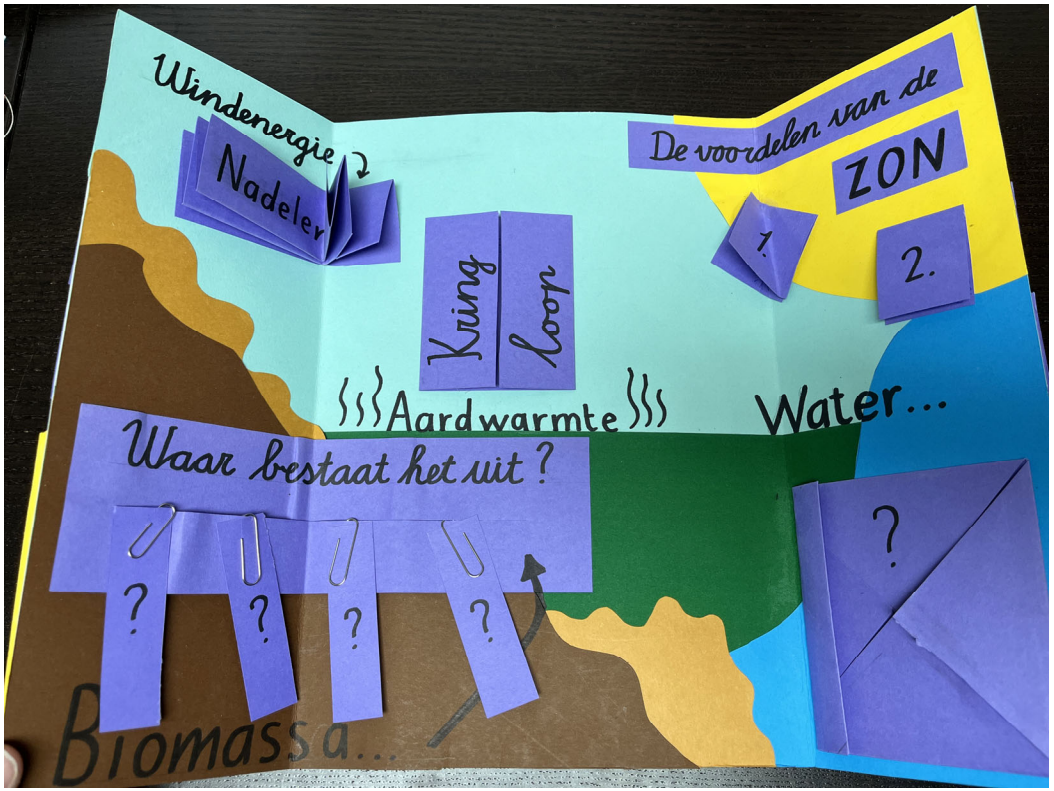

PRAKTISCHE VOORBEELDEN OP DE PABO

PRAKTISCHE VOORBEELDEN OP DE PABO

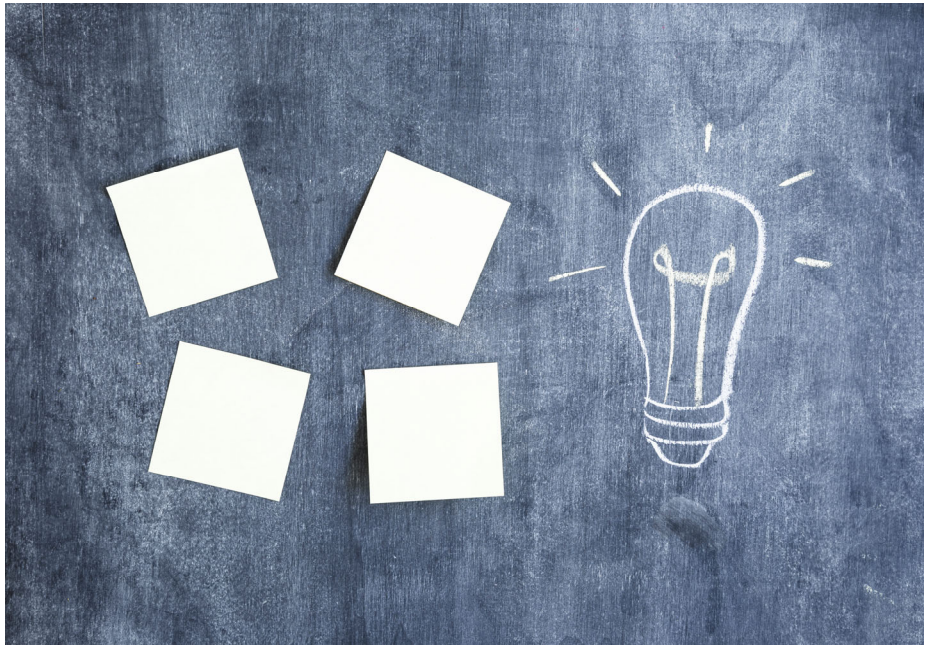

DE KEMPEL
HOGESCHOOL VOOR LERAREN

NOG VEEL MOOIE KANSEN!

Goede voorbeelden: deel ze met elkaar!

DE KEMPEL
HOGESCHOOL VOOR LERAREN

Afsluiting

Bedankt voor jullie aandacht, veel leer- en schrijfplezier vandaag!

i.palen@kempel.nl en l.moonen@kempel.nl

DE KEMPEL
HOGESCHOOL VOOR LERAREN